

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Foltase a soudců Michala Bobka a Davida Hipšra v právní věci žalobkyně: **DevClub s. r. o.**, se sídlem Jungmannova 32/25, Praha 1, zastoupené Mgr. Bc. Klárou Luhanovou, advokátkou se sídlem Šafaříkovy sady 5, Plzeň, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 7, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2022, č. j. 17 Af 5/2021-44,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím ze dne 6. 10. 2020, č. j. 4367-9/2020-510000-12, shledal Celní úřad pro hlavní město Prahu žalobkyni vinnou ze spáchání přestupku dle § 59 odst. 1 písm. a) zákona č. 307/2013 Sb., o povinném značení lihu, ve znění účinném do 28. 7. 2016, jehož se měla dopustit tím, že v rozporu s § 15 odst. 1 tohoto zákona minimálně dne 14. 1. 2016 nakládala formou skladování s neznačeným lihem. Celní úřad proto uložil stěžovatelce pokutu ve výši 80 000 Kč a povinnost uhradit paušální částku nákladů řízení ve výši 1 000 Kč. Celní úřad zároveň rozhodl o zabrání neznačených lihovin.

[2] Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání. Generální ředitelství cel (dále jen „žalovaný“) rozhodnutím ze dne 31. 12. 2020, č. j. 57736-2/2020-900000-313, odvolání zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil.

[3] Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) rozsudkem ze dne 27. 6. 2022, č. j. 17 Af 5/2021-44, zamítl žalobu, kterou se žalobkyně domáhala zrušení výše uvedeného rozhodnutí žalovaného. Před městským soudem žalobkyně namítala nepřezkoumatelnost a vnitřní rozpornost napadeného rozhodnutí, neboť žalovaný vyvozoval skutečnosti a závěry, jež z provedeného dokazování nevyplývaly. Žalobkyni bylo dle jejího názoru prokázáno nakládání s neznačeným lihem pouze na základě výsledků jiného řízení, v němž jí byla doměřena spotřební daň z řádně značených lihovin, vína a piva. V tomto řízení nebyla žalobkyně úspěšná, jelikož neunesla důkazní břemeno, které na ní v daňovém řízení leželo. V přestupkovém řízení ovšem naopak leží důkazní břemeno na správním orgánu.

[4] Městský soud po rekapitulaci dalších podkladů správního řízení, z nichž správní orgány při posuzování viny žalobkyně vycházely, konstatoval, že žalovaný v dostatečném rozsahu prokázal, že s neznačeným lihem nakládala právě žalobkyně. Námitku přenášení důkazního břemene v přestupkovém řízení na žalobkyni městský soud odmítl s poukazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 28. 2. 2013, č. j. 5 As 64/2011-64, dle něž má účastník řízení povinnost prokázat, co sám tvrdí, pokud má správní orgán právě z jeho tvrzení vycházet. Dle městského soudu vycházel žalovaný z výsledků daňového řízení, v němž žalobkyně skutečně neunesla důkazní břemeno, pouze doplňkově. Odpovědnost žalobkyně za přestupek byla dostatečně prokázána na základě celkového hodnocení více podkladů pro rozhodnutí. Žalovaný v dostatečné míře prokázal, že to byla právě žalobkyně, kdo skladoval neznačený líh, čímž spáchala přestupek dle § 51 odst. 1 písm. a) zákona č. 307/2013 Sb.

[5] K námitce týkající se promlčení přestupku, respektive otázky přerušení běhu promlčecí doby, městský soud uvedl, že zrušení prvostupňového rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost a vnitřní rozpornost nemělo na schopnost prvostupňového rozhodnutí přerušit běh promlčecí doby vliv. Pokud bylo prvostupňové rozhodnutí následně zrušeno pro nepřezkoumatelnost, nelze mít bez dalšího za to, že jeho jediným cílem bylo ovlivnit běh promlčecí doby a „*stihnout lhůtu*“ pro zahájení řízení.

[6] Námitce opomenutí některých navrhaných důkazů městský soud rovněž nepřisvědčil. Poukázal na prvostupňové rozhodnutí, dle kterého navrhané důkazy byly provedeny a jsou jeho podkladem. Dále městský soud souhlasil se žalovaným, jenž zdůvodnil neprovedení některých navrhaných důkazů jejich neúčelností či nadbytečností. Městský soud sám proto tyto důkazy také neprováděl.

[7] Konečně ani s námitkou týkající se nesprávného procesního postupu správního orgánu se městský soud neztotožnil. Žalobkyně namítala porušení svých procesních práv, jestliže nebyla poté, co správní orgán prvního stupně doplnil dokazování o ní navržený spisový materiál, opětovně vyzvána k vyjádření se k podkladům pro vydání rozhodnutí. Městský soud sice akceptoval, že obecně musí být po doplnění podkladů účastníci řízení opětovně vyzváni k seznámení se s nimi. Nicméně v projednávané věci bylo dokazování doplněno výhradně na základě návrhu žalobkyně o podklady, jejichž obsah jí byl nepochybně znám, neboť se týkaly řízení, v nichž byla sama účastnicí a v nichž aktivně hájila svá práva. Zrušení napadeného rozhodnutí by tak bylo projevem přílišného

pokračování

formalismu, a to navzdory skutečnosti, že bylo vedeno řízení o přestupku. K námitce žalobkyně, že měla být přizvána k provedení dokazování, městský soud odkázal na oznámení a sdělení účastníkovi řízení před vydáním rozhodnutí ze dne 16. 4. 2020. Tímto oznámením byla žalobkyně seznámena se skutečností, že dle § 49 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „s. ř.“) ve věci nebude nařízeno ústní jednání. Tímto oznámením byla žalobkyně dále poučena o svém právu nařízení ústního jednání žádat dle § 80 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Pokud žalobkyně svého práva nevyužila, nemůže se dle městského soudu nenařízením ústního jednání a provedením dokazování mimo ústní jednání nyní dovolávat.

II. Kasační stížnost žalobkyně a vyjádření žalovaného

[8] Rozsudek městského soudu napadla žalobkyně (stěžovatelka) v celém rozsahu kasační stížností, jejíž důvody spatřuje v § 103 odst. 1 písm. a), b), d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Navrhuje, aby NSS napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[9] Předně stěžovatelka namítá nesprávné posouzení právní otázky v předcházejícím řízení. Městský soud dle stěžovatelky správně vymezil pojem nakládání s neznačeným lihem dle zákona o povinném značení lihu. Tyto závěry nicméně nesprávně aplikoval na projednávaný případ. Stěžovatelka městskému soudu a správním orgánům vytýká zaměňování její vědomosti o lihu s vědomostí o neznačeném lihu. Stěžovatelka upozorňuje na svou nemožnost nakládat s prostory, ve kterých byly neznačené lihoviny nalezeny, což bylo prokázáno i v řízení před soudem a správními orgány. Stěžovatelka byla sice nájemkyní prostor, v nichž byly neznačené lihoviny nalezeny. Nicméně v důsledku sporů s pronajímatelem těchto prostor do nich ztratila přístup. K nalezeným lihovinám proto měly nezávisle na vůli stěžovatelky přístup třetí osoby. Stěžovatelka poukazuje na důkazy (spisové materiály z řízení o trestních oznámeních), z nichž vyplývá, že v dotčených prostorách docházelo ke škodám na jejích věcech. Dle názoru stěžovatelky je tak nanejvýš pravděpodobné, že k poničení či stržení kolků došlo ze strany třetích osob, čemuž ale nemohla v důsledku ztráty kontroly nad dotčenými prostorami zabránit.

[10] Stěžovatelka také napadá nesprávný přenos důkazního břemene, které mělo v dotčeném řízení o přestupku fakticky tížit stěžovatelku jako obviněnou. Správní orgány a městský soud požadovaly, aby stěžovatelka svá tvrzení prokázala. Stěžovatelka má za to, že její vina nebyla v řízeních před správními orgány a městským soudem dostatečně prokázána. Závěr o její vině tak správní orgány a městský soud přijaly na základě toho, že stěžovatelka nedostála požadavku prokázat svá tvrzení, čímž na ni bylo v přestupkovém řízení nesprávně přeneseno důkazní břemeno.

[11] Stěžovatelka dále namítá vady řízení před městským soudem. Soud označil jí navrhané důkazy za nesouvisející s předmětem soudního řízení a neprovedl je. Tyto důkazy však mohly dle názoru stěžovatelky prokázat, že s lihovinami neoprávněně manipulovaly třetí osoby, čímž by byla zpochybněna její vědomost o existenci neznačeného lihu, k níž městský soud a správní orgány nesprávně dospěly. Dle

stěžovatelky byly žalovaným provedeny pouze důkazy svědčící v její neprospěch (a nadto následně nesprávně hodnoceny), zatímco důkazy v její prospěch zůstaly opomenuty. Stěžovatelka též nesouhlasí se závěrem městského soudu v otázce vytykaného neseznámení stěžovatelky s podklady pro rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Městský soud sice stěžovatelku upozornil na možnost požadovat konání ústního jednání, na němž by bylo provedeno dokazování. Stěžovatelka má ovšem za to, že jí nelze klást k tíži, že sama nenavrhlala konání ústního jednání. Stěžovatelka nesouhlasí s tím, že by jí nenavrnutí ústního jednání zbavilo možnosti následně namítat vady řízení spočívající v jejím neseznámení s podklady pro rozhodnutí.

[12] Konečně stěžovatelka namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí pro jeho nesrozumitelnost, vnitřní rozpornost a nedostatek důvodů. Úvahy městského soudu vykazují zjevný rozpor. Soud v některých námitkách stěžovatelce přisvědčil, což ovšem nijak nepromítl do rozhodnutí ve věci. Vzhledem k nejednoznačnému odůvodnění napadeného rozhodnutí je má stěžovatelka za nesrozumitelné.

[13] Žalovaný se ve svém vyjádření plně ztotožnil se závěrem městského soudu. Navrhl kasační stížnost zamítnout. Žalovaný má za to, že skutek, z něhož byla stěžovatelka obviněna, byl pro určení viny dostatečně prokázán a tyto závěry mají oporu ve správním spisu. Dále žalovaný ve svém vyjádření zpochybňuje možnost porušení nálepek ke značení lihovin ze strany třetích osob, přičemž upozorňuje na dokumenty ze správního spisu. Žalovaný následně nesouhlasí s přenášením důkazního břemene na stěžovatelku a s tvrzenou nezbytností provést některé stěžovatelkou navržené důkazy a poukazuje na řádně odůvodněné závěry městského soudu týkající se těchto námitek. K zaměňování nevědomosti o výskytu neznačeného lihu za vědomost o lihu (obecně) žalovaný uvádí, že prokazovat vědomí stěžovatele o tom, že skladovaný líh je neznačeným lihem ve smyslu § 15 zákona o povinném značení lihu s ohledem na objektivní odpovědnost, není potřebné. Skladování souboru lihovin, jenž obsahoval lihoviny značené i neznačené, bylo dle žalovaného stěžovatelce dostatečně prokázáno.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[14] NSS se kasační stížností zabýval nejprve z hlediska splnění formálních náležitostí. Konstatoval, že kasační stížnost je přípustná. Následně přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti. Neshledal přitom vady uvedené v § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

[15] Kasační stížnost není důvodná.

[16] NSS se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku. Vlastní přezkum je totiž možný pouze za předpokladu, že rozhodnutí splňuje kritéria přezkoumatelnosti. Stěžovatelka považuje napadený rozsudek za nepřezkoumatelný, jelikož v některých žalobních námitkách (konkrétně dvou) dává městský soud stěžovatelce za pravdu, což ovšem nijak nepromítá do konečného rozhodnutí, jímž žalobu zamítl.

pokračování

[17] Z judikatury NSS plyne, že za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost lze obecně považovat takové rozhodnutí soudu, z jehož výroku nelze zjistit, jak vlastně soud ve věci rozhodl, případně jehož výrok je vnitřně rozporný. Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je poté založena na nedostatku důvodů skutkových, o něž soud opírá své rozhodovací důvody, nikoliv na dílčích nedostatcích odůvodnění soudního rozhodnutí (např. rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS). Aby tedy bylo rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal správní soud za rozhodný, jak uvážil o pro věc zásadních a podstatných skutečnostech, resp. jakým způsobem postupoval při jejich posuzování, proč považuje právní závěry účastníků řízení za nesprávné a z jakých důvodů považuje pro věc zásadní argumentaci účastníků řízení za lichou (rozsudky NSS ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-75, ze dne 21. 5. 2015, č. j. 7 Afs 69/2015-45).

[18] Námitka nepřezkoumatelnosti není důvodná. Stěžovatelčina úvaha, že částečné přitakání jakékoli žalobní námitce musí nutně vést ke zrušení napadeného rozhodnutí, je mylná. V posuzovaném případě městský soud uznal pochybení při striktním nedodržení ustanovení týkajících se možnosti účastníků řízení vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. S tímto pochybením se ovšem v kontextu daného případu městský soud vypořádal. V bodech [32] a [34] napadeného rozsudku městský soud dostatečně a srozumitelně odůvodnil, proč by zrušení žalobou napadeného rozhodnutí pro vadu spočívající v absenci opětovného vyzvání stěžovatelky k seznámení se s (jí navrženými) podklady pro rozhodnutí představovalo přílišný formalismus. Dle městského soudu byl obsah doplněných podkladů stěžovatelce nepochybně znám, neboť byl doplněn na její podnět, a stěžovatelka tak měla možnost se k nim vyjádřit již v okamžiku, kdy navrhovala jejich doplnění.

[19] Městský soud také částečně přisvědčil stěžovatelce v námitce vyvozování nesprávného závěru z provedených důkazů. Žalovaný na základě provedených důkazů přijal závěr, že stěžovatelka byla z nájmu prostor, v nichž byly nalezeny nezařazené lihoviny, vypovězena oprávněně. Dle městského soudu skutečně z provedených důkazů neplyne, že by výpověď nájmu byla oprávněná. Jak ale městský soud vysvětlil v bodě [37] napadeného rozsudku, otázka oprávněnosti či neoprávněnosti výpovědi nájmu není jakkoliv relevantní pro závěr o spáchání přestupku, který byl předmětem řízení. Chybné posouzení této parciální otázky proto nemohlo způsobit nepřezkoumatelnost žalobou napadeného rozhodnutí pro nedostatečně zjištěný skutkový stav nebo pro rozpor s obsahem správního spisu.

[20] Městský soud se tak s žalobními námitkami stěžovatelky srozumitelně a korektně vypořádal. Odůvodnění rozsudku je vnitřně konzistentní a netrpí ani žádnými jinými nedostatky, pro něž by bylo nesrozumitelné. Námitka nepřezkoumatelnosti rozsudku městského soudu proto není důvodná.

[21] Za druhé, stěžovatelka v kasační stížnosti polemizovala se zaměřováním její vědomosti o lihu s vědomostí o nezařazeném lihu. Stěžovatelka namítá, že k poškození značení lihovin pravděpodobně došlo ze strany třetích osob v době, kdy neměla do

prostor, v nichž byly lihoviny skladovány, přístup. Stěžovatelka tak údajně věděla o lihu, nikoliv však o neznačeném lihu.

[22] Tato námitka není důvodná. Právní úprava v § 59 odst. 1 zákona o povinném značení lihu je založena na objektivní odpovědnosti za nakládání s neznačeným lihem v rozporu s § 15 odst. 1 zákona o povinném značení lihu. Žalovaný na základě shromážděných podkladů pro rozhodnutí (mimo jiné spisových materiálů z řízení týkajícího se zajištění nalezených lihovin, spisových materiálů z daňových řízení, a spisových materiálů z řízení o trestních oznámeních) dospěl k závěru, že osobou s nejbližším vztahem k neznačeným lihovinám byla stěžovatelka. Líh se nacházel na stejných místech se zbytkem značených lihovin, ke kterým se stěžovatelka v předchozích (daňových i trestních řízeních) hlásila (za okolností v rámci předchozího daňového řízení popsanych mimo jiné v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 3. 10. 2019, č. j. 10 Af 28/2017-54, a následně rovněž v rozsudku NSS ze dne 6. 9. 2021, č. j. 8 Afs 302/2019-39). Z tohoto důvodu žalovaný logicky uzavřel, že právě stěžovatelka nakládala s neznačeným lihem v rozporu s § 15 odst. 1 zákona o povinném značení lihu. Jestliže tedy bylo prokázáno, že stěžovatelka byla osobou nakládající s neznačeným lihem, s ohledem na výše uvedenou objektivní odpovědnost již nebylo třeba zkoumat vědomí stěžovatelky o tom, zda jí skladový líh byl či nebyl řádně značen. Okolnosti subjektivní povahy (jako je například stěžovatelkou tvrzená nevědomost o neznačení lihu) nejsou v případě objektivní odpovědnosti za přestupek určující.

[23] Za třetí, stěžovatelka v kasační stížnosti namítala faktický přenos důkazního břemene v přestupkovém řízení na obviněného, a to požadavkem, aby prokázal svá tvrzení a svou nevinu. V dotčeném řízení o přestupku správní orgány vycházely mimo jiné z výsledků daňového řízení vedeného se stěžovatelkou, v němž ji důkazní břemeno tížilo a v němž nebyla úspěšná.

[24] Ani tomuto argumentu nelze přisvědčit. Závěr o vině stěžovatelky správní orgány založily na celkovém hodnocení širšího souboru důkazů, jenž obsahoval jak důkazy jimi vyhledané (např. protokol o místním šetření ze dne 14. 1. 2016, rozhodnutí o zajištění neznačeného lihu ze dne 18. 1. 2016), tak důkazy navržené stěžovatelkou (např. spisové materiály z řízení o trestních oznámeních). Lze souhlasit s poukazem městského soudu na rozsudek NSS ze dne 28. 2. 2013, č. j. 5 As 64/2011-66, dle kterého i v přestupkovém řízení má obviněný z přestupku povinnost prokázat, co sám tvrdí, má-li správní orgán z jeho tvrzení vycházet (srov. rovněž rozsudek NSS ze dne 23. 4. 2018, č. j. 5 As 175/2018-29 nebo rozsudek NSS ze dne 16. 5. 2018, č. j. 5 As 177/2017-49). Problémem v projednávané věci tak nebylo, že by došlo k jakémukoliv přenosu důkazního břemene, ale prostá skutečnost, že stěžovatelkou tvrzené skutečnosti ohledně údajné ingerence třetích osob a poškozování kontrolních pásek z jejich strany bylo vyhodnoceno jako nevěrohodné a účelové, a to jak ze strany správních orgánů, tak následně městského soudu.

[25] Za čtvrté, stěžovatelka nesouhlasila s názorem městského soudu ohledně absence jejího opětovného vyzvání k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí poté, co tyto podklady byly doplněny o jí navržený spisový materiál. Smyslem § 36 odst. 3 s. ř., jenž stanoví, že účastníkům musí být před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit

pokračování

se k podkladům rozhodnutí, je umožnit, aby ve fázi před vydáním rozhodnutí měli účastníci možnost uplatnit své výhrady k podkladům rozhodnutí a ke způsobu jejich zjištění, respektive aby mohli učinit procesní návrhy tak, aby rozhodnutí skutečně vycházelo ze spolehlivě zjištěného stavu věci (srov. rozsudek NSS ze dne 29. 5. 2014, č. j. 10 As 25/2014-48). Závěr o podstatné vadě řízení spočívající v porušení ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. se tak aplikuje zejména v případech, kdy správní orgán provede takový důkaz, o němž účastník řízení neví a jenž je způsobitelný zásadním způsobem dokreslit, respektive změnit skutkový děj a s takovými podklady rozhodnutí účastníka neseznámí (srov. rozsudek NSS ze dne 20. 5. 2015, č. j. 4 As 51/2015-72).

[26] V daném případě byly před vydáním rozhodnutí *doplněny pouze ty listiny, jež stěžovatelka sama navrhla* a jež se týkaly jiného, stěžovatelkou iniciovaného, řízení, v němž sama aktivně vystupovala. Z tohoto důvodu nelze přijmout závěr, že by účel § 36 odst. 3 s. ř. nebyl naplněn. Stěžovatelkou navržené důkazy pro ni neobsahovaly žádné nové informace. V dalším průběhu řízení navíc stěžovatelka nevznášela vůči doplněným důkazům žádné námitky ani nenavrhovala žádné další důkazy. Za této situace NSS, stejně jako městský soud, má obtíže shledat, jak konkrétně by mohla být stěžovatelka v projednávané věci zkrácena na svých procesních právech.

[27] Zbylé kasační námitky stěžovatelky se omezují na jednověté nesouhlasné poznámky k rozhodnutí městského soudu a žalovaného, aniž by byly tyto poznámky jakkoliv dále odůvodněny či rozvinuty. Kasační soud je proto nemůže vypořádat, neboť není jeho úkolem domýšlet kasační námitky za stěžovatelku. Do této kategorie patří jednak tvrzení, že žalovaný provedl ve správním řízení pouze důkazy v její neprospěch a zcela opomněl provést jí navrhované důkazy v její prospěch (aniž by stěžovatelka dále rozvedla, o jaké konkrétní důkazy se mělo jednat, s výjimkou pro nepotřebnost odmítnutých výsledků svědků), stejně jako nijak nerozvedené tvrzení, že by promlčecí doba byla stavěna rozhodnutím správního orgánu prvního stupně, které bylo následně pro nepřezkoumatelnost zrušeno (aniž by stěžovatelka v námitce případného stavení promlčecí doby jakkoliv reagovala na podrobnou argumentaci městského soudu k této otázce uvedenou v bodech [35] a [36] napadeného rozsudku).

IV. Závěr a náklady řízení

[28] S ohledem na výše uvedené dospěl NSS k závěru, že nebyly naplněny tvrzené důvody kasační stížnosti. Proto ji podle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[29] V souladu s § 120 a § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. NSS nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Stěžovatelka v řízení neměla úspěch. Žalovanému pak v řízení žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. prosince 2022

Tomáš Foltas
předseda senátu